

TECHNICKÁ UNIVERZITA VO ZVOLENE
FAKULTA EKOLÓGIE
A ENVIRONMENTALISTIKY

Salašníctvo v biosférických rezerváciách UNESCO

Tlačová správa

Správa Národného parku Slovenský Kras, Katedra UNESCO pre ekologické vedomie a trvalo udržateľný rozvoj Technickej Univerzity vo Zvolene s podporou Slovenskej komisie pre UNESCO a WWF Slovensko (prostredníctvom projektu INTERREG Central Europe LECA – CE0100170) organizujú medzinárodný workshop „Salašníctvo v biosférických rezerváciách UNESCO, hospodárenie v území s veľkými šelmami.“ Uskutoční sa 17. a 18. septembra 2024 v Betliari a na farmách v Biosférickej rezervácii Slovenský kras, ktorej približne polovica územia leží v Národnom parku Slovenský kras. Národný park je chránená oblasť s prírodným dedičstvom svetového formátu a sčasti sa prekrýva s oblasťou výskytu ikonických jaskýň Slovenského a Aggteleckého krasu, ktoré boli v roku 1995 zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Cieľom podujatia je vytvorenie priestoru na dialóg a pripravili sme ho pre hostí, ktorí majú záujem zdieľať skúsenosti z oblasti chovu hospodárskych zvierat salašníckym spôsobom a súčasne majú záujem debatovať o spolužití farmárov s veľkými šelmami.

Pre salašníctvo sú typické sezónne presuny zvierat z fariem na horské pasienky, kde sú pasené buď na otvorených pasienkoch pod dozorom pastiera a pastierskych strážnych psov, alebo v ohradníkoch. Na noc sa stáda zhromažďujú v košiari. Takýto spôsob chovu na jednej strane prináša mnohé ekologické benefity a je atrakciou pre turistov. Na druhej strane sú pre stáda hrozbou veľké šelmy, hlavne medveď a vlk, a menej často rys. Títo predátori spôsobujú farmárom škody. Aj keď existuje legislatívny mechanizmus finančného odškodnenia, proces uplatnenia náhrady škody nie je jednoduchý. Súčasne sú požadované existujúce preventívne opatrenia, ktoré musia farmári realizovať, aby boli odškodnení, avšak sú finančne náročné. Pre zvládnutie náročných situácií pomáhajú príklady úspešných riešení z praxe a konštruktívna debata, ktorej cieľom je nájsť východiská z problémov.

Preto, okrem teoretickej časti workshopu sme pripravili pre hostí návštevy fariem v biosférickej rezervácii. Reprezentujú úspešné príklady spolupráce medzi správou chráneného územia a podnikateľmi – farmármi. Medzi hosťami, ktorí prijali pozvanie sú podnikatelia – farmári, aj zo zahraničia, zástupcovia z ministerstiev a zo vzdelávacích inštitúcií, ktorí sa aktívne sa podieľajú na znovu-oživení povolania salašníctva, ďalej zástupcovia mimovládnych organizácií, výskumných inštitúcií a v neposlednom rade verejnosť z dotknutého regiónu. Katedra UNESCO prispeje krátkym vstupom o inováciách vo vzdelávaní a benefitoch medzinárodnej spolupráce na príklade projektu TRANSFARM a vedeckou aktualitou o priestorovom rozšírení škôd spôsobených medveďom a vlkom na hospodárskych zvieratách na Slovensku.

Kontakt:

Mgr. Veronika Straková

+421 903 249 658